

המחזה **כשיאשה ישן** בגרסתו הראשונה הוצג בשנת 1978 בתיאטרון חיפה בשיתוף עם תיאטרון "הקאמרי" בבימויו של עודד קוטלר.

שמות המשתתפים:

יאשה גורן - יוסי ידין; חיותה - גילה אלמגור; פסח עשת - ליאו יונג

כשיאשה ישן מין קומדיה בשש תמונות

אני לא זוכר מה הביא אותי בשעתו לכתיבה של יאשה גורן, שעליו מבוסס כשיאשה ישן. פוליטיקאים, עסקנים, לא היו אף פעם בין הדמויות שלי. מה שמשך אותי זו הצבעוניות של יאשה, שהוא במובהק ובמוצהר לא עסקן, לא פוליטיקאי מצוי. כך או כך, אף על פי שזכה לשחקנים מעולים, נשאר המחזה לאחר ההצגה די זר לי. בעיקר בגלל האופן שבו יצאה מתחת ידי דמותה של חיותה, אשתו הצעירה של יאשה, קרייריסטית חד-ממדית, צפויה ודי סטריאוטיפית.

עכשיו ניתנה לי הזדמנות לתקן. גם אם לא לברוא אותה מיסודה, הרי לעשות אותה מורכבת יותר ועשירה יותר משהיתה, עם מניעים לא רק קרייריסטיים, שמאפשרים לה, ויחד איתה גם לעלילה, לקבל תפניות בלתי צפויות שיהיו גם אמניות, צירוף של תכונות שאליו חתרתי תמיד בכתיבתי. גם החטאים שלה "מכובדים" יותר, אם אפשר לקרוא להם כך, חטא הגאווה למשל, שמכשיל אותה כמו שהוא מכשיל את יאשה, וכך גם הוא כמו מאחד אותם, גם במפלה שלהם. די לפעמים בשינוי של דמות אחת כדי שהמחזה כולו יתחדש, ואני מקווה שזה מה שאכן קרה. אולי גם בזכות השינה של יאשה, שקיבלה תפקיד גדול בהרבה משהיה לה וגם משמעות חדשה.

הדמויות:

יאשה גורן – חבר כנסת, כמעט שר, בן שישים ושש וחמישה חודשים
חיותה – אשתו, עסקנית, בת כארבעים
פסח עשת – חבר כנסת, כמעט שר, בן שישים ושמונה ושבעה חודשים

מקום וזמן:

המחזה מתרחש בחדר האורחים של חיותה ויאשה גורן, מתישהו בתקופת שלטון תנועת העבודה, במשך לילה אחד.

תמונה ראשונה

לפנות ערב. חיותה נכנסת, מתיישבת, חולצת נעליה. צלצול בדלת. היא נועלת את נעליה, פותחת. יאשה בפתח

חיותה: אתה.

יאשה: נכנס רק בשביל זה צריך אדם אישה בבית, שתפתח לו כשהוא מאבד את המפתחות, תפתח ותגיד "אתה".

היא חוזרת ומתיישבת, חולצת את נעליה

יאשה: איפה נעלי הבית שלי?

חיותה: במקום.

יאשה: איפה המקום?

קמה, מניחה את נעלי הבית לרגליו, מתיישבת

יאשה: מתיישב גם הוא על כורסה, נועל את נעלי הבית. שתיקה קצרה מתי הגעת?

חיותה: לפני רגע.

יאשה: כל הדרך אני הולך וחושב, כן תהיי בבית – לא תהיי – ואולי בכל זאת.

חיותה: ראית אותי במדרכה השנייה, ראית בדיוק שאני הולכת הביתה.

יאשה: שתיקה קצרה למה את שותקת?

חיותה: מה אתה רוצה שאעשה? שאשיר? שארקוד?

יאשה: יש סיבות טובות לשיר ולרקוד.

חיותה: באמת?

יאשה: חג העצמאות.

חיותה: כמובן.

יאשה: יש עוד סיבה.

חיותה: איזו?

יאשה: אני זרקתי להם בפנים את הכול. את הכנסת, את הוועדות, את המפלגה,

הכול. זה המעשה הפרודוקטיבי ביותר שעשיתי במשך הרבה שנים, הרבה,

מאז שנכנסתי לעסק הזה. אני זרקתי להם בפנים את כל המפתחות שלהם.

חיותה: על השולחן, אני יודעת, סצנה יפה.

יאשה: אלה הפנים שלהם, השולחן, אין להם פנים אחרים. אלה הפנים, עסקנים

עלובים, הם שכוחרים שר בישראל.

חיותה: שתיקה קצרה למה עשית את זה?

יאשה: לנשום אוויר. יצאתי החוצה ונשמתי אוויר. עוד יש אוויר בארץ ישראל.

חיותה: היו בוחרים אותך, זה כמעט בטוח, היו לך שישים אחוז. למה?
יאשה: לנשום אוויר.

חיותה: זה היה מוכרח להיות דווקא פה אחד. בהסכמה מראש, כמו שחיטה
צומחת, מה? המעשים שלך שיבחרו בך, אה?

יאשה: כן, עוד יש אוויר בארץ ישראל.

חיותה: היית צריך לעשות משהו כדי שיבחרו בך פה אחד, להילחם, לגייס
תמיכה. למה לא ענית לטלפונים? סוף סוף יש דמוקרטיה במפלגה. זאת

הדמוקרטיה, זאת.

יאשה: לנשום אוויר, לנשום אוויר.

חיותה: או אולי מפני שהזכירו את הגיל שלך. אתה חושב שהסצנה הזאת
שעשית תוריד ממך שנים? ישכחו את זה בעוד יומיים.

יאשה: עוד יש אוויר בארץ ישראל, כן, עוד יש.

חיותה: תנשום.

יאשה: לא לחינם זה קרה דווקא היום, ערב יום העצמאות.

חיותה: תשיר גם, תרקוד.

יאשה: שר "שורו הביטו וראו, מה גדול היום הזה, אש דולקת בחזה, והמחרשה
שוב פולחת השדה..."

חיותה: אתה מתנהג כמו אידיוט, די!

יאשה: שתיקה קצרה ספרי לי על הכפר שלך.

מופתעת, מסתכלת בו. שתיקה קצרה

יאשה: ספרי לי על הכפר שלך.

חיותה: עוזב אותי, בחיידך!

יאשה: ספרי לי על הכפר שלך.

חיותה: אמרת שיש לך אוויר, לא? זרקת, אתה נושם, אתה שמח, אתה שר,
בשביל מה אתה צריך עוד את הכפר שלי?

יאשה: ספרי לי על הכפר שלך.

חיותה: זה נמאס לי. זה לא היה הכפר שלי, אמרתי לך כבר. ברחנו משם
כשהייתי ילדה, אבי היה בסך הכול מנהל הצרכנייה, היינו זרים שם, אני לא

אוהבת לזכור משם שום דבר.

יאשה: ספרי לי על הכפר שלך.

חיותה: אתה מנדנד לי, אין לי כוח לזה עכשיו. אני לא זוכרת שום דבר שאתה
מחפש. הקיוסק, זה מה שאני זוכרת, עם כל הבוץ והלכלוך. אחרי העבודה

כולם היו מתאספים שם, אוכלים ופלים מקולקלים ושותים גזוז. גזוז, לא וודקה, אם זה מה שאתה מחפש, גזוז חם. אתה מרוצה עכשיו?

יאשה: וקציר האספסת, מה?

חיותה: אני לא זוכרת דבר כזה.

יאשה: את סיפרת לי.

חיותה: אז אולי היה לי מצב רוח של אספסת, היום אין לי.

יאשה: אני צריך חתיכת אדמה תחת הרגליים, ספרי לי.

חיותה: שתיקה קצרה טוב! המורה שלנו היתה נוסעת פעמיים בשבוע העירה

לקבל שיעורים בפיתוח קול. היא רצתה להיות זמרת אופרה. כן, בכפר.

בעלה היה המנהל, והוא חשד בה שהיא בוגדת בו בעיר. הבית שלהם היה

מלא צעקות. כן, בכפר. לילה אחד ירד גשם חזק, והיא חזרה רק בכוקר. ישר

לכיתה. היא פתחה, נכנסנו, ואז ראינו על השולחן שלה את חתיכות הצואה.

היא ידעה תכף שזה הוא. היא צחקה צחוק היסטרי. היא לא היתה צריכה

את העיר בשביל זה. היא היתה עושה את זה עם כמה בחורים מהכפר, ברכת

היא היתה עושה את זה, בין הצינורות, איפה שקושרים את הפרות להרבעה,

ככה היא אהבה את זה.

יאשה: באמת? שמעי, זה טוב, זה יפה, יש לזה ריח של כפר אמיתי.

חיותה: מה טוב בזה? מה יפה? הוא התאבד אחר כך, כשנודע לו. היו שם עוד

התאבדויות. היו שם בכלל מתים בלי סוף, זה על כל פנים מה שאני זוכרת.

זה היה כפר מיושן בקצה העמק. ילדים מתו שם מסקרלטינה. פגר של סוס

שכב שנה שלמה ליד השביל הראשי. נשים שחטו תרנגולות בסכיני מטבח

לפני הדלת. זה טוב? זה יפה? זה מה שעוזר לך? זה מה שנותן לך חתיכת

אדמה תחת הרגליים?

הטלפון מצלצל, שתיקה קצרה

חיותה: אולי בכל זאת?

יאשה: באיזה עניין?

חיותה: הטלפון מצלצל.

יאשה: זה מה שהוא יודע, לצלצל. כן, גם להציע פשרות, לתכך תככים.

חיותה: אתה התפטרת, גמרת, אין יותר הצעות פשרה ותככים, תרים כבר!

יאשה: מה יצא מזה? מיס? נפט? ניגון יפה? פיסח עשת שיענה לטלפונים, יש

לו טלפון גם בבית שימוש, שלא להפסיד שום טלפון.

היא קמה לעבר הטלפון

יאשה: עומד בדרכה יש לנו הסכם, את ממשיכה להתרוצץ במפלגה, אני עונה לטלפונים.

חיותה: אתה לא עונה, אתה לא!

יאשה: זהו, אני לא.

הטלפון משתתק. הם מתיישבים, שתיקה קצרה. הטלפון מצלצל שוב

חיותה: זה בלתי אפשרי! אולי זה בשבילך, אולי הם נבהלו מהאולטימטום שלך.

יאשה: אני לא הגשתי אולטימטום, שום טלפון לא יחזיר אותי.

חיותה: אולי תישן קצת?

יאשה: קם, מתיישב לאטו ליד השולחן אני אישן עכשיו קצת, אישה.

חיותה: יותר מהר!

ראשו שוקע, נרדם

חיותה: מרימה את הטלפון שלום! כן, הייתי במקלחת. באמת? אני שמחה, מגיע

לך. ודאי, אנחנו נשמח, להתראות! סוגרת, צונחת-מתיישבת על הכורסה, ובשקט

לעבר יאשה הישן עכשיו אתה תיילל! לא תצטרך תנים, אתה תיילל בשביל

כל התנים של כנען!

יאשה: מתעורר נו!

חיותה: באיזה עניין?

יאשה: דברי כבר, הטלפון צילצל, את הרמת.

חיותה: זה לא היה נפט.

יאשה: תני את זה, אישה!

חיותה: פסח עשת יקבל את המינוי, כל הסיכויים שיהיה לו רוב. הוא טילפן.

יאשה: פיסח עישת? ממתני הוא מועמד?!

חיותה: מהרגע שאתה זרקת הכול.

יאשה: יבושם להם, מצא מין את מינו.

חיותה: יש לו הרבה תכונות טובות.

יאשה: בלי ספק. מה הוא רצה עוד? למה הוא צילצל?

חיותה: הוא יבוא הנה עוד מעט, יוצאים שם להפסקה, הוא יבוא לנוח רגע אלינו.

יאשה: שינוח במקום אחר, אני לא רוצה לראות אותו.

חיותה: אני רוצה. אני מתכוננת לחזור איתו לשם, לעזור לו.

יאשה: חנוק את מה?!

חיותה: אני מתכוננת לחזור איתו לעזור לו. תן וקח. כבר שנה אני מנסה לדחוף את מעונות הילדים שלי ואני לא מצליחה. קמה אני הולכת לאמבטיה.

יאשה: קם, עומד מולה לעזור לו? את?!

חיותה: כן. פונה לצאת

יאשה: משנה פניו, קולו, כלפי הקיר, מאחוריה מה זה? תראי, על הקיר!

היא מסתובבת לראות, הוא קופץ, מחבק אותה מאחוריה

יאשה: חה, חה.

חיותה: הוי, לא, לא! השתגעת או מה? משתחררת

יאשה: אני רוצה אותך! אני צריך אותך!

חיותה: לא עכשיו, אני לא מסוגלת עכשיו.

יאשה: דווקא עכשיו, בואי, עכשיו! את תהיי הכיסא שלי בממשלה, בכנסת,

עכשיו! אני אהיה שלך, עכשיו! בלי ועדות מינויים, עכשיו!

חיותה: אתה פנומן! אני רוצה לפעמים לשנוא אותך, ואני לא יכולה. היום...

אחרי שעבר עליך יום כזה, איך אתה יכול?!

יאשה: בשבילי זה היה יום טוב, מה אכפת לך יותר מזה? בואי, עכשיו!

חיותה: אני לא עז שתקפוץ עלי מאחורנית. אני לא צריכה פנומנים זקנים

בשביל זה, לא בשביל זה! כמה שנים עוד תהיה פנומן? מה אני אעשה אחר

כך? זה הלוא ייגמר, לא?

יאשה: מתיישב ליד השולחן אני אישן עכשיו קצת, אישה. ראשו שוקע, נרדם

חיותה: תישן כמה שאתה רוצה. פונה לצאת, חוזרת, מטלטלת אותו לא כאן, תישן

במיטה, לא כאן! פסח עשת צריך להיכנס. עוזבת אותו הו, אלוהים, השינה

שלך! יוצאת

מאפיר. זיקוקים בחוץ בחלון

תמונה שנייה

אותו המצב, קצת אחרי כן. צלצול כדלת. חיותה נכנסת, מדליקה חשמל, פותחת

פסח: חבוש סקט אופנתי קטן, נכנס, מגיש לחיותה זר פרחים חג עצמאות שמח!

לשולמית שלנו!

חיותה: תודה, שכחתי בכלל שחג, אתה יכול לתאר לעצמך.

פסח: זה מובן. רואה את יאשה יאשה! הו!

חיותה: מכניסה את הפרחים לאגרטל הוא נרדם, אני מצטערת. אי אפשר להעיר

אותו כשהוא נרדם ככה על הכיסא, הוא מתעורר רק בעצמו, יש לו שעון מעורר כזה.

פסח: השינה של יאשה, עניין ידוע.

חיותה: אם לא אכפת לך נשב במטבח, או כאן.

מצביעה על הכורסאות

פסח: זה בסדר. מתיישב ליד השולחן, ליד יאשה הישן בואי, שבי גם את.

חיותה: שתיקה קצרה, מתיישבת מולו, יאשה ביניהם ספר לי, מה, איך. אני שמחתי מאוד לשמוע.

פסח: נו כן, ככה. אין מה להוסיף. נעזוב את זה.

חיותה: אולי בכל זאת לא נוח לך כאן ליד...

פסח: נוח, נוח מאוד. אני ישבתי כל כך הרבה פעמים על הכיסא הזה. עוד לפני שהכרנו אותך, בימיה של מאשה עליה השלום. אני אגלה לך סוד. לא העזתי בשעתו לשבת על הכורסה. גם הכיסא היה הרבה יותר מדי בשבילי, ישבתי תמיד על קצה כיסא.

חיותה: אילו ידעתי הייתי מכריחה אותך מזמן לשבת בכורסאות.

פסח: אין צורך, אני אוהב את הכיסא הזה, התרגלתי אליו. תרשי לי לשאול אותך. יאשה, כן, לעתים קרובות הוא נרדם ככה בבית על הכיסא?

חיותה: בזמן האחרון, אתה מבין ודאי. אני מצטערת שוב.

פסח: את לא צריכה להתנצל, חס וחלילה! כולנו רגילים לראות את יאשה נרדם על כיסא בשיבות.

חיותה: האמת, אני מתביישת בשבילו.

פסח: לדעת להירדם ככה תמיד, בכל מקום, בכל מצב, זו מתנת אלוהים, זו תכונה של מנהיגים דגולים. הם שומרים את זה לשעות חירום, למלחמה, לבחירות. אבל לא איש כמו יאשה יעשה חשבונות ויחסוך. הוא נרדם כך בזמן האחרון ברוב הישיבות, מרוב שעמום. יאשה משתעמם מהר כמו גפרור ליד אש. כשאני מדבר הוא נרדם תמיד ללא יוצא מהכלל, זה מובן, טבעי.

חיותה: אתה לא משעמם, בשום אופן!

פסח: אני ידוע כאדם משעמם, אני כבר רגיל לזה.

חיותה: לא כל מה שידוע...

פסח: במקרה הזה הוא גם נכון, האמיני לי.

חיותה: אני לא מסכימה, אתה שקט, אבל מים שקטים...

פסח: את לא צריכה... את מבינה? אני מעריץ גדול של יאשה, אני קינאתי

בו גם על, איך לומר? הכישרון הזה להשתעמם. אני גם ניסיתי, התאמצתי להשתעמם בשיבות, לא הצלחתי. הייתי חושב, שהוא ודאי משתעמם ונרדם ככה מפני שיש לו במקום אחר עניינים מלהיבים הרבה יותר, שאני אפילו לא מסוגל לגעת בכפות רגליהם, איזה חזונות או, כן, נשים זאת אומרת, ואולי, את למשל, אשתו הצעירה והיפה שאיתה הוא ודאי לא משתעמם ולא נרדם ככה על הכיסא. נו, כן, כך.

חיותה: עבר עליו יום קשה, הוא עייף, הוא לא מודה בזה אבל זה מעייף עוד יותר.

פסח: אמרת את זה יפה. הוא היה יכול לחולל נפלאות בתפקיד, בלי שום ספק.

חיותה: אני בטוחה.

פסח: יאשה, כן, אישיות מיוחדת ונדירה.

חיותה: שתיקה קצרה, אבל מבינה מה נדרש ממנה מקורי מאוד, אגב.

פסח: והכוחות שלו, והכישרונות, החזון, תופעה כל כך נדירה בימינו.

חיותה: גם כושר המעשה.

פסח: והוא גם ידע לשתות, כן.

חיותה: הוא אהב בני־אדם, עם כל המריבות.

פסח: ונשים כמובן, איתן בכלל, אני לא צריך לספר לך. כריזמה גדולה, כן, גדולה מאוד.

חיותה: והוא אהב לשר.

פסח: כן, מה יש לומר? יאשה!

חיותה: כן, יאשה.

פסח: לא צריך לומר יותר מזה, רק...

חיותה: יאשה. דמעות זולגות מעיניה

פסח: את בוכה, אני מצטער. כשיאשה ער הוא לא מוכן לשמוע שום שבחים. אני עוד לא מתתי, הוא אומר. מוכרחים לחכות... שיירדם, זאת אומרת.

חיותה: מנגבת פניה בממחטה, עדיין בככי זה שום דבר, תסלח לי. זה קורה לי לפעמים שאני בוכה ככה פתאום, אני לא יודעת למה. פשוט חבל לי עליו פתאום. ער אני לא מסוגלת לרחם עליו, הוא לא נותן, הגאווה שלו, אבל עכשיו. זה יישאר בינינו, סוד, טוב?

פסח: כמובן. שתיקה קצרה אני אעזור לך במיטב יכולתי.

חיותה: אני בטוחה בזה, אני אוכל לסמוך עליך, אני והילדים בכל מעונות הילדים שלנו.

פסח: שתיקה קצרה אני ישן רק כלילה. וגם בזה אני משתדל לקצר. אדם נרדם והוא לא בטוח אם הוא יקום, מקרי מוות רבים קורים דווקא בשינה, מוטב להסתכן מה שפחות. אני לא בריא כמו יאשה ואין לי ברירה אלא להתייחס למצב הבריאות שלי בזהירות, בכבוד אפשר לומר. אלה הם חיי, אין לי אחרים אחרי הכול, ואני מעריך אותם כמו שהם.

חיותה: לכן גם מחזירים לך החיים הערכה.

יאשה מתעורר, פוקח את עיניו

פסח: כך, כן. נעים לי מאוד לשוחח איתך. יש בשיחה שלך משהו תרבותי, משהו... אנשים מחכים הרבה זמן לפגישה איתי, הלוח שלי מלא. אבל כשאני חוזר הביתה, מאז שמרים נפטרה עליה השלום...

חיותה: רואה את יאשה התעוררת!

פסח: יאשה, חג שמח!

אין תגובה, שתיקה קצרה

חיותה: אומרים לך חג שמח!

פסח: אין דבר, היום מותר לך, כבר הרבה זמן לא חוללת רעש כזה. אנשים אחרים נהרגים כדי להגיע לחצי כיסא בכנסת. ואתה, זורק להם כיסא של שר וגם את הכיסא בכנסת. קחו, תיחנקו עם זה! יפה, כן, משב רוח רענן אצלנו. הוריעו על זה גם ברדיו כבר, לא שמעת?

אין תגובה, שתיקה קצרה

פסח: נו, כן, כך... יאשה היה תמיד יותר מאשר עוד חבר כנסת, גם יותר מאשר עוד שר, אף על פי שעוד לא היית שר, כן, ממש בפועל, לא היית, נכון? האמת היא שזה מוזר, לא מתקבל על הדעת, נדמה כאילו היית שלושה שרים לפחות. הכנסת לא תהיה אותה כנסת בלעדיך, כל החיים הפוליטיים שלנו, תהיה חסר, הלהט המוסרי, הבדיחות המפולפלות, ה... כן, כך.

חיותה: מדברים אליך, תענה.

יאשה: לפקוח את העיניים ולראות דבר ראשון את פיסח עישת! חלמתי באמת מין חלום רע, איזו רכיכה היתה שם, משהו דביק, מין נו כן כך כזה.

חיותה: זה בלתי אפשרי! אל פסח אני מצטערת.

פסח: לא, כן, זה בסדר, אני שמח, לא נשכרת, אותו יאשה.

יאשה: באת בריצה ליהנות, מה? לגרום את העצם. אתה לא מבזבז רגע, הזמן יקר.

חיותה: פסח הביא לנו פרחים.

יאשה: פיסח עישת מביא תמיד פרחים להלוויות.

חיותה: יאשה לא מביא פרחים, מנהג זעיר בורגני לדעתו. הוא התחיל להביא בצל ושום הביתה. יהודים פשוטים אכלו תמיד בצל ושום, זו ארץ ישראל בנעוריה. גם וינגייט אכל שני בצלים כל בוקר, מחזיר אדם לאדמה, וגם מפחית את המחלות.

פסח: לא, באמת, אם תרשו לי... אתם לא צריכים לריב ביום כזה. אליה אם לא קשה לך, הייתי שותה ספל קפה, יאשה ישתה ודאי גם כן ספל קפה חזק, לא? **יאשה:** אתה כבר מזמין לי קפה אצל אשתי בבית שלי?!

פסח: אליה גם קצת, כן, קוניאק, ישראלי כמובן, היום! **חיותה:** אין לנו קוניאק תוצרת חוץ, יאשה שופך את כל הקוניאק הצרפתי לבקבוקים של תוצרת הארץ. יוצאת מהחדר

פסח: שתיקה קצרה מה אומר לך, יאשה? זה תענוג, כן, לפגוש אותך.

יאשה: קסם, מתהלך מה אתה רוצה ממני?

פסח: אָה.

יאשה: בָּה.

פסח: נו.

יאשה: בִּי.

פסח: אה, אה... כן, תענוג. ואם אתה לא ממהר... באתי לקבל את אישורך, כלומר לשאול בעצתך. התפטרת אבל אותה קונסטלציה נשארה, השניים הגדולים, המועמדים המקוריים מנטרלים זה את זה כמו בהתחלה ו... בקיצור, עכשיו מציעים לי את התפקיד שאתה, כן... לך זה היה קל, דחית את ההצעה בשתי הידיים. ודאי, יש לך שם, וכו' וכו', לי אין כלום ואני מתלבט. מצד אחד – שר בישראל? אני? מצד שני – שר בישראל! אני! רק תאמר לא לקבל, ואני מושך את שתי ידי מן העניין.

יאשה: לא.

פסח: מה?

יאשה: לא לקבל.

פסח: אָה.

יאשה: בָּה.

פסח: אתה מגזים, יאשה.

יאשה: אתה פורח היום, יש לך עדנה. אילו היית אישה זקנה גם מבחינה ביולוגית, הייתי אומר שעוד תלד בנים.

פסח: בן כמה אתה בעצם, יאשה?

יאשה: שתיקה קצרה בשביל מה?

פסח: ככה, סתם, אני מתעניין, כן, בהפרש השנים בינינו. מממ... תן לי רק רגע להיזכר. אתה צריך להיות... כן, נאמר, כבן שישים ושש וחמישה חודשים, בערך, וכנגד זה, בן כמה אני?

יאשה: בן עשרים ושבע, אתה מרוצה?

פסח: אני, אפשר לומר, בן שישים ושמונה ושבעה חודשים, משהו כזה פחות או יותר.

יאשה: ובכן?

פסח: נו!

יאשה: ואם נו, מה?

פסח: שום דבר, פשוט יוצא, כן, שאני זקן ממך בשתי שנים ושני חודשים, זה לא מעט בגיל שלנו, לצערי, כן. אתה ממש צעיר ממני, יאשה, אתה עוד אדם צעיר.

יאשה: אני מתחיל להבין, אני צעיר ממך בשנתיים. ואף על פי כן כשדיברו עלי לתפקיד הזכירו את הגיל שלי. וכנגד זה אצלך, אף על פי שאתה זקן ממני...

פסח: שתי שנים ושני חודשים.

יאשה: לא הזכירו בכלל את הגיל. הרוק נוזל מהפה שלך מרוב תענוג.

פסח: לא צריך להגזים, יחד עם זה, לא הייתי אומר שאני לא... כן, לא שואב סיפוק מהמצב הזה.

יאשה: אבל אתה תמות לפני.

פסח: שתיקה קצרה למה אתה מתכוון?

יאשה: אתה תמות לפני, תמות.

פסח: על סמך מה, אם מותר לדעת, אתה קובע קביעה כזאת?

יאשה: אני יותר צעיר ממך בשנתיים וחודשיים.

פסח: הו, זה. נו, כן, כך, אני השתתפתי בהלוויות של עסקנים ואנשי ציבור הרבה יותר צעירים ממני, חבל, עסקנים בעלי עתיד, בעלי כישרונות, כוחות.

יאשה: אבל אתה חולה, אל תאמר לי שאתה רק איזה היפוכונדר.

פסח: לא, לא, אני חולה, כן, אבל לא מחלות קשות.

יאשה: יש לך מחלת כבד, הכבד זה לא עניין קל, הכבד.

פסח: אני נזהר, אני לא אוכל מטוגנים, ויש לי כדורים טובים מאוד.

יאשה: ומה עם כאבי הגב שלך, המניסקוס, הדיסקוס, או איך קוראים לזה.
פסח: זה באמת מכאיב לפעמים מאוד, אבל לא, כן, לא מתים מזה. יש לזה גם יתרונות. אני מתעמל לתיקון הגב וכדרך אגב, כך, אני מחזק בינתיים גם את כושר הלב.

יאשה: את העיקר שכחתי, את מחלת הלב שלך.
פסח: שתיקה קצרה, יותר ברצינות אני לא חולה לב ממש. אני, איך לומר? מחזיק את מחלת הלב שלי רק ליתר ביטחון, לזהירות. לי לא יקרה מה שקורה לכל הבריאים המשתחצים בעלי לב הברזל שמתים בהתקפת הלב הראשונה, והם גם לא ידעו אף פעם מאיזו מחלה הם מתו.
יאשה: יש לך עוד מחלות, כל מיני כאבים ומחוסים, שעוד לא הצליחו לאבחן אותם.

פסח: אתה תופתע לשמוע, יש לי כדורים בשבילם גם כן.
יאשה: אתה תמות רק מהכדורים.
פסח: לא, כן, לא כל כך מהר, אני כבר מחוסן, עובדה.
יאשה: אתה מרמה את עצמך, פיסח עישת, אתה חצי מת, כולך מתפורר, מתפרק, רגל אחת שלך כבר קבורה עמוק באדמה.
פסח: אני לא מרמה את עצמי כל כך מהר, יאשה, אני מרמה אותך, כן, ואת כל הבריאים כביכול כמוך, עם כל הכוחות שלכם, עם כל ה... כן, הגבות העבות שלכם.

יאשה: איך אתה עושה את זה?
פסח: אני מכניס בכוונה רגל אחת עמוק לאדמה, כמו שאמרת, כן, כדי שהיא תנוח. אני משתמש בכוונה רק בחצי כוח החיים שלי, וכשאתה, כן, עם שמונה הרגליים שלך, כשאתה תתפגר, אז אני אוציא את הרגל שלי שנחה לה בשקט באדמה כל הזמן, כן, ואז אני אכניס את הרגל השנייה לאדמה כדי שהיא תתחיל לנוח עכשיו. אני אתחיל הכול מחדש, כן, אני לא אמות כמוך, כך!

יאשה: כך? לא תמות כמוני?

פסח: כן, כך, לא!

יאשה: לא תמות?

פסח: לא! אף פעם!

חיותה נכנסת עם מגש, לבושה חגיגית, יפה, מסורקת, נעצרת בפתח
יאשה: למה אם כך יש לך צמר גפן באוזן?

פסח: שתיקה קצרה, קם אליו מה שייך צמר הגפן באוזן שלי? איזה קשר?!

יאשה: מה פירוש מה שייך? ועוד איך שייך, יש קשר ברור.

פסח: איזה קשר? מה זה שייך לעניין?!

יאשה: ולמה, כן, אתה חיוור כל כך?

פסח: אתה תענה לי קודם מה שייך צמר הגפן באוזן שלי! מי אמר שאני חיוור?

יאשה: לא צריך לומר, זה ידוע, אתה חיוור מאוד, אתה עדין, אתה ממש נייר.

חיותה מעמידה את המגש על השולחן, מתיישבת, מתחילה לאכול גזר

פסח: שתיקה קצרה אתה תמות בקרוב. יש סימן, כן, סימן ברור, סימן ודאי. מרוב לחץ, כן.

יאשה: אתה לא מוצלח בזה, פיסח עישת, זה לא בשבילך. איזה לחץ? איזה סימן ברור יש לך?

פסח: העיניים הבולטות שלך.

יאשה: מה פתאום העיניים הבולטות שלי? אין לי שום עיניים בולטות.

פסח: יש לך עיניים בולטות מאוד. הן בלטו תמיד, עכשיו הן בולטות הרבה יותר, כמו ביצים. עין שמאל בולטת אפילו יותר. יש גם גבשושיות-גבשושיות.

יאשה: איזה גבשושיות-גבשושיות?

פסח: על הקרום של העין שלך, רואים, כן, ברור. מרוב לחץ ובלטיטה. נחמה אחת אני יכול לנחם אותך, כן, לא תסבול הרבה זמן, זה יהיה מהיר, תתפוצץ.

יאשה: חה.

פסח: חה, חה.

יאשה: חה, חה!

פסח: חה, חה, חה!

הם משתתקים, שומעים את רעש הגזר שלה. פונים לעברה, פסח מוציא ממחטה, מנגב

את זיעתו מפניו

יאשה: מה זה?

חיותה: גזר.

יאשה: את התלבשת, הסתרקת.

חיותה: יש ישיבה, לא? אל פסח מאוחר, אנחנו צריכים ללכת.

יאשה: ללכת? כן.

חיותה: אני מוכנה.

יאשה: הו, אבל הוא עוד לא מוכן. הוא עייף מהוויכוח שהיה לנו. אני גוסס אבל הוא מתעייף מהר. הוא מחזיק את מחלת הלב רק ליתר ביטחון אבל המחלה, כן, יש לה גם כן מה להגיד. הוא מנצל אותה ונהנה ממנה, אז גם היא רוצה ללחנות קצת, והיא מחלישה אותו קצת בכל זאת, לא?

פסח לא עונה, עדיין מנגב את זיעתו

יאשה: חה, חה. הוא גם מתייבש. הוא לא מנגב את הזיעה מהפנים. הוא מנגב את הבושה מהפנים, ודאי, ויכוח אידייתי כזה, מי ימות קודם! פה, לא יפה! חטאים אחרים, לתכך, ללקק, לזחול כמו תולעת אל כל כיסא, בכלל לחיות בלי חוט שדרה, אלה לא גורמים לו בושה. מה פתאום? בימינו?

חיותה: ואתה, מה?

יאשה: אני מה? אני?

פסח מחזיר את ממחטתו, שותה את הקפה שלו

חיותה: אתה, אתה... מה?

יאשה: אני משהו אחר, אני...

פסח מחזיר את ממחטתו, שותה את הקפה שלו

יאשה: אל פסח לומר לך משהו? בעיני זה מצא חן. היא לא תבין את זה. הצעירים, הם ענייניים ומעשיים. גם אנחנו עשינו משהו, הדור שלנו, אבל זה היה רק מוצר לוואי כמו שהם קוראים לזה. העיקר היה לריב, להתווכח, בכל נפשנו ומאודנו. רכנו עם אבא, עם אימא, גם עם האחיות. ועם הבונד כמובן, ועם הרוויזיוניסטים והקומוניסטים, עם מי לא? גם עם האדמה. חיפשנו עם מי עוד אפשר לריב, והתחלנו להפוך את האדמה. תשים את האגודל שלנו לכדו בחלל האוויר, והוא יריב, עם עצמו.

פסח גמר לשתות, קם. גם חיותה קמה

יאשה: מופתע כן, ודאי, אתם הולכים, שכחתי. כמו מחפש דרך לעצור אותם צריכים, חייבים, ודאי.

פסח: חזור, ובהתרגשות אני לא אוהב את הוויכוחים האלה שלך ושכמותך, כן, בעלי האידיאולוגיה, ה... הכוחות, ה... מהפכנים, כן! מתווכחים, רבים, יורקים זה בפנים של זה, וככה אתם רוכשים אהבה וחברים. אני... אני הבווד, אני, לא אתה, לא, כן! ואותי לא אוהבים, כן, לא, אבל צריכים, כן, זו הדרך שלי! ואומר לך רק דבר אחד, כן!

חיותה מתיישבת, שוב אוכלת מהגזר

יאשה: תשמע, תשמע! פיסח עישת, יש לך גם דרך?

פסח: אני בשקט, מאחורי הגב, כלומר הקלעים, בתרבות, כן!
יאשה: חה, חה. מאחורי הגב ובתרבות, מה? כמו שנאמר וגר זאב עם כבש.
פסח: זה יותר טוב מדוב רוסי מגודל ומלוכלך כמוך!
יאשה: לא רע! אתה מתחיל לעלות לגדולה, אז אתה מתחיל לריב, לאהוב את זה, מה?

פסח: אני אומר לך רק דבר אחד, רק דבר...
יאשה: תיזהר, זה מעייף, מזיק לבריאות, זה...
פסח: אני אומר לך רק דבר אחד, ואז אני אלך, ויותר לא!
יאשה: החוצפה של הנעבעכים! אליה, אבל עובר אליו שמעת? פיסח עישה, פיסח'ל. כל השנים רץ אחרי, בלע כל מילה. כישכש בזנב. גם אסף כיסאות, כמובן. ראיתי, למה לא? שייחנה, אין לו שום דבר אחר בעולם! נמושה, אבל כנגד זה הוא ודאי צנוע וישר דרך. אבל הנה, טיפסת ועלית ומתברר שאתה גם מדבר, והעיקר אתה רוצה גם להשתגע, לומר לי משהו, רק דבר אחד, לא סתם, לומר וללכת ויותר לא! ועוד ללכת עם אשתי!

פסח: אני אומר לך!
יאשה: כמו בעיפות גדולה מה אתה רוצה ממני? עלית לגדולה, ניצחת אותי, גם אשתי, כן... אתה לא צריך לדבר, שתוק ולך הלאה.
פסח: בכל לבו זה שקר, זה... אתה מעמיד פנים! ארבעים שנה אתה דורס אותי. לא מנהיג גדול, בקושי שורה שנייה, אבל אני כמו טיפש הערצתי אותך, והנה, גם עכשיו, אתה ממשיך ודורס, כאילו לא קרה לך כלום, זה העניין, זה!

יאשה: זה מספיק להיום, די!
פסח: כל אדם במצב שלך היום היה מסתגר ובוכה בבית שימוש מרוב בושה, כל אדם! כל מי שיש לו אימא! אבל אתה, בלי שום בסיס! זאת החוצפה הגדולה, זאת!
יאשה: ולמה אני צריך לדעתך... כל אדם שכמוך, בן של אימא שלו! למה אני צריך לבכות היום, כן, בבית שימוש מרוב בושה במצב שלי היום? איזה מצב?

פסח: אתה גמרת את הקריירה הציבורית שלך היום, ובחרפה, ירקו בפניך, כך! צריך לבכות במצב כזה כמו שצריך לשמוח כשלהפך. בלי זה אין חברה, אין מוסר, אין... אין כלום!

יאשה: אתה עשית קריירה, אין ספק, התחלת מנהל חשבונות קטן ואתה גומר

נביא בישראל, פיסח עשתיהו! אני ירקתי בפניכם, זה לא תיקח ממני, הכול, זה לא!

פסח: עשית צחוק מעצמך. לא היית בטוח שתזכה בהצבעה, בצדק, אז קמת וצעקת, או הכול או שום דבר!

יאשה: פורש כפות ידיו מה זה, פיסח עישת?!

פסח: פורש גם הוא כפות ידיו זה?

יאשה: זה?! לא זה! מה זה, זה?!

פסח: גם אלה ידיים, גם לי יש כנראה ידיים, לא? מה אתה רוצה לומר בזה?

יאשה: אלה לא ידיים, שלך! אלה פתקאות מאחורי הגב, זרוק אותן לסל יותר טוב! אני בידיים האלה שלי חנקתי פורעים, שניים, בפוגרום הגדול!

שתיקה. שומעים את רעש הגזר

יאשה: מה את עושה?

חיותה: אני אוכלת.

יאשה: את אוכלת.

חיותה: גזר.

יאשה: גזר.

חיותה: כן.

יאשה: טוב מאוד.

חיותה: אילו היית מוציא רבע מהמרץ הזה במקום הנכון, לא היית צריך להתבזות ככה. אל פסח זה כל מה שהוא רוצה, שלא נלך לשם, שניקבר איתו כאן. הוא ימשוך אותנו עד הבוקר!

יאשה: קם, פותח את הדלת לפנייהם בבקשה. לך איתה, לך איתה כבר!

פסח: אני לא צריך שאתה, כן...

חיותה: נוגעת בזרועו אנחנו צריכים ללכת, נכון? הם פונים לעבר הדלת. יאשה סוגר את הדלת, נשען עליה. נשמעת מבחוץ שירת "שורו הביטו וראו"

חיותה: מה זה?!

יאשה: זה? או, לקראת החג כנראה. כשאני שומע שרים אני רואה קוצרים. אני מאוקראינה, שם איפה שאתה דורך אתה דורך על אדמה, מבעבעת כזאת, מעלה אד, מששת ימי בראשית, עם הקוצרים, עם השירים שלהם, הכול מששת ימי...

חיותה: צרוד, חזק חיה רעה!

יאשה: זה דווקא מוצא חן בעיני. אתה אולי לא יודע אבל גם היא מכפר. כבר

לא רואים עליה, היא למדה שפות ומדע המדינה, כן, ועבדה במשרד החוץ, ויחד עם זה... הם התהלכו שם יחפים. בלילה, לפעמים, פתאום, עולה מין אד מכפות הרגליים שלה. חיה רעה פתאום.

חיותה: אתה משתטה, יאשה, כמו תרח זקן!

יאשה: אמרת יאשה, בפעם הראשונה היום. את רואה? תרח זקן שלוקח אישה צעירה ויפה ומוכרח להשתטות, כמו הדוכים הזקנים בקרקס, שיגידו להם יאשה.

חיותה: אם לא תפסיק את זה, אם לא תזוז מהדלת, אבל תכף ומיד...!
יאשה: אתה יודע כמה היה קשה לי להשיג אותה. היא היתה אז המזכירה שלו, המדינאי הדגול שלנו, איש הרוח והשפות. היא העריצה אותנו ואולי גם... ודאי, צעיר ומבריק. ובקיצור, כל החיזורים שלי, הכול היה לשווא עד ש...

חיותה: אתה לא זז מהדלת, אתה לא!

יאשה: נכנס פנימה, לוקח כיסא, מעמיד ליד הדלת, מתיישב עד ש... כן, הבירור הרעיוני ההוא. נו, והוא נתן את האני, האני, האני מאמין שלו. עלינו להיות אור לגויים, להפיץ מדע, קונגרסים בינלאומיים, רק בזה זכות קיומנו וכוחנו המוסרי וכולי וכולי.

חיותה: זה בלתי אפשרי!

יאשה: הלוא אנחנו, רק כשחושך לנו וקר, ואנחנו מדליקים איזה בדל נר להאיר וגם לחמם את עצמנו, רק אז אנחנו מסוגלים אולי להאיר גם ל... אבל הוא, בקיצור, הוא נתן נאום, היא לידו, הביטה בו, ואני בה. ופתאום קמתי ו... כן, זה יצא מעצמו, מין קריאת ביניים כזו: אתה שמוק! אתה בסך הכול שמוק גדול! הציטוט מדויק, לא?

פסח: לא שוכחים דבר כזה, זה היה ציוך דרך, כן.

יאשה: בקריירה שלי, ודאי, רכשתי לי שונא גדול וגם שם של...

חיותה: שם של שמוק! אתה בעצמך!

יאשה: והיא סוף סוף הביטה בי, והעיניים שלה, מבוהלות המסכנות היפות, איזו חוצפה! איזו גסות! ויחד עם זה, לא להאמין, הן נפתחו אלי, מין סקרנות, מין... כן, גם מין לשון קטנה ושובבה יצאה אלי פתאום מן העיניים שלה ו... אחר כך, במסדרון היא התנפלה עלי ושטפה אותי כמו שהם קוראים לזה, אבל יחד עם זה, כן, זה היה הניצוץ, הגשר, ה...
חיותה: בשקט אתה אידיוט.

יאשה: ודאי.

חיותה: אני ריחמתי עליך אז.

יאשה: זה היה משהו אחר לגמרי.

חיותה: עמדת שם תקוע עם ה... המה שמו הזה שלך, מגודל כזה ועלוב וחיזור.

צחקו ממך. ואני כמו טיפשה ריחמתי עליך.

יאשה: למה את לא מרחמת עלי גם עכשיו ככה? רחמים מתוקים כאלה.

חיותה: אתה רוצה רחמים?

יאשה: מהמין ההוא, כן.

חיותה: אתה לא שווה שום רחמים עכשיו.

יאשה: את מרחמת רק על חברי כנסת ומעלה?

חיותה: פלוס ועדה אחת לפחות. אתה עשית משהו חוץ מלצעוק שמוק, לפחות

לא היית רחוק מהזמן שעשית. הכול עוד היה חם וטרי עליך. התחלת לרדת

אבל זה נראה זמני, היה לזה אפילו חן. חשבתי שאני אוכל לעזור לך, יחד

איתך, זה יהיה מעניין, זה יהיה נפלא. הייתי בטוחה שנצליח יחד. זוו כבר

משם!

יאשה: אל פסח על זה לא חלמת בחלומות הוורודים ביותר, מה? אליה, בקושי את

לא מבינה שללכת איתו ככה, את, אשתי, לעזור לו היום אחרי שאני... זה

לעשות ממני צחוק ואפר, זה על גופתי.

חיותה: אם לא תזוז משם מיד...!

יאשה קם מן הכיסא. חיותה מזיזה את הכיסא הצידה, אוהזת בזרועו של פסח

יאשה: אל פסח יש לך כובע יפה.

פסח: סליחה?

יאשה: כובע יפה.

פסח: כן, כובע אנגלי מקורי, אני אוהב אותו מאוד. וזה נכון, אני מעריץ את

אנגליה. עם תרבותי, לא איכרים רוסים מזויפים. והכובעים שלהם – קסקטים

של פועלים אבל הבר רך והצורה עדינה. אתה כמובן תקרא לזה צביעות,

אבל בסך הכול יש אצלם יותר צדק ויושר מאשר אצלנו. ואין להם פראי

אדם כמורך. כלים נאים, כן, מרחיבים דעתו של אדם. הם עוזרים לי להתרומם

מעל... אליה נלך.

יאשה: לוקח את הכובע מראשו של פסח כובע כזה קטן וכל כך הרבה רעיונות.

חיותה: מה אתה עושה?!

יאשה: קמתי מהכיסא, זותי כמו שאמרת.

פסח: תחזיר לי בבקשה, כן, את הכובע שלי.
יאשה: סליחה?

חיותה: תחזיר לפסח עשת את הכובע שלו.
יאשה: ודאי, תכף.

פסח: תחזיר לי את הכובע ומיד! אבל מיד! בבקשה, כן.
חיותה: תחזיר אותו תכף ומיד למקום!
יאשה: למקום?

חיותה: באיבוד עשתונות למקום שלו! לראש שלו! תחזיר אותו כבר!
יאשה: מתיישב על הכובע, ליד השולחן הכובע הזה, זה לא סתם כובע, הוא עוזר לפסח עשת להתרומם מעל... כובע שמרים! אולי הוא ירים גם אותי, ירומם כלומר.

פסח: אתה! לא נשמע כדבר הזה בשום פרלמנט בעולם!
יאשה: שמעת? בשום פרלמנט בעולם! הוא לוקח ממני את כיסא השר שלי, גם את אשתי, ואת רוצה שאני אשאר שקט ו... כן, תרבותי. אני בסך הכול לוקח ממנו את הכובע האנגלי הקטן שלו, ותראי אותו, הוא כמעט יוצא מדעתו.

חיותה: אל פסח נלך! שיישאר עם הכובע! אתה תמצא עוד אלף כובעים! אני רוצה לברוח מכאן, לברוח!

פסח: לוקח כיסא, לאט, מתיישב אני אישן עכשיו קצת, ברשותכם! ראשו שוקע, דומה מאוד ליאשה, נרדם או כאילו

תמונה שלישית

זמן קצר אחרי כן. כולם יושבים. שתיקה

יאשה: הו, הלשון שלך, אני אוהב כשהלשון שלך יוצאת ככה, עולה ומלקקת.

חיותה מחזירה לשונה פנימה, מסתובבת שלא יראה את פניה

יאשה: בישיבות, כשאני נרדם, כל הפרצופים נעשים מטושטשים, ואז אני רואה אותך, את הלשון שלך, איך שהיא מתגנבת לה, יוצאת ומלקקת. יש לזה טעם של... אני יודע, את חושבת ככה עם הלשון, אבל בשבילי יש לזה טעם של אישה שבוחשת לאט בסיר.

חיותה: אל פסח המים רותחים, קפה או תה?

פסח: כן.

חיותה: מה?

פסח: כן.

חיותה: קפה או תה?

פסח: קפה.

יאשה: לי תה בבקשה, אם לא קשה לך.

היא מתחילה לקום, חוזרת ומתיישבת. שתיקה קצרה

פסח: רצית להכין קפה, לא?

חיותה: רציתי, כן. יוצאת

יאשה: שתיקה קצרה חה, חה. להירדם כמוני לא נרדמת, אבל קפה בשביל להתעורר אתה צריך. להיות שר, אה? מה זה בשבילנו? אני בגיל חמש כבר טמנתי את המצרי שהכה את האיש העברי, כן, טמנתי אותו מאחורי החבית הגדולה במגרש מאחורי הבית. בן חמש, כן, וכבר משה רבנו. בגיל ארבע-עשרה הכיתי נשים בשוט של ניטשה, את בנות העיירה הכשרות, את כולן, בלי רחמים. בגיל שש-עשרה שמתי עלי את המשקפיים של סבא שלי עליו השלום, וזכויות עבות, לא ראיתי כלום, אבל מה לא עושים כדי להיות טרוצקי. אנחנו גדולים מדי. בשביל להיות איזה שר, איזה... או שאנחנו קטנים מדי, פיסח, קטנים מדי, אני כלומר.

חיותה: נכנסת, עם ספלי קפה לפסח ולעצמה, מתיישבת כמה?

פסח: כן.

חיותה: כמה סוכר?

פסח: אחת.

היא ממתיקה לו ולעצמה, לוקחת את הספל שלה לשתות. פסח מושיט ידו אל הספל שלו. יאשה מקדים אותו, לוקח, שותה, הם מסתכלים בו

יאשה: מה לעשות? אין תה, אז קפה.

חיותה: אל פסח קח את שלי, אני לא צריכה.

פסח לוקח את הספל לשתות, ידיו רועדות, מחזיר את הספל

יאשה: כמובן. שתיקה קצרה אתם יודעים! אנחנו דור מדבר. אני, ודאי. עלי נאמר, אם מותר לי, לך לך מארצך וממולדתך. קודם כול לך לך, רק אחר כך, אולי, יבוא גם אל הארץ אשר אראך. קודם כול לפרוש, לשתוק. ארץ ישראל היא לא סתם עוד ארץ! קם, מתהלך

פסח וחיותה פונים במבטיהם לעבר הכיסא שהתפנה, הכובע שעליו

יאשה: מתהלך ארץ ישראל, מין ארץ, מין... מין תנכז'יק בלוי וממושמש. מי לא

כבש אותה, אנס, טימא, היה... כן, היה שר עליה? ויחד עם זה, כאילו הבוקר נולדה. איזה חומרים! כל הטוב וכל הרע, הרים וים ושפלה, מים בשפע ויובש גם כן בשפע, וגם... ברום! ברום פתאום דווקא.

פסח וחיותה קמים בזהירות לעבר הכיסא, לקחת את הכובע. יאשה חוזר ומתיישב, אבל כבדרך אגב, בלי קשר אליהם, ואולי זה באמת כך. הם שבים ומתיישבים **יאשה:** ועם יהודי מתהלך בארץ הזאת, גם כן מין... מין עם, כל הטוב וכל הרע, הכול עד הסוף, גם הלכלוך, בלי פשרות. והעיקר, עם של אינוולידים, חצאי גוף שעוד שותתים דם. איזה בזבוז! הלוא שום גוף שלם לא חי ובריא כמו חצי גוף שותת דם שבכל זאת חי, לא? הלוא צריך לקום כל בוקר ולשיר, ולעבוד, למצות כל טיפה של כוח וכישרון, להתנפל על כל חתיכת אדמה, לקצור ביד אחת וביד שנייה לחלק לכל דיכפין, צריך... אפשר להשתגע, לא?! ומה קורה במקום זה? קס, מתהלך שנוררים! פקידונים!

פסח וחיותה מגלים באיחור שקם מהכיסא, קמים מיד, לעבר הכיסא, לעבר הכובע **יאשה:** בא ועומד מולם, בדרכס, כבהיסח הדעת ומה עשו, מה עושים הם, השרים, אנחנו, חברי הכנסת, כל הצמרת? כמו זבובים על חלון, חלון חם, משומן. מעבר לחלון – החיים, הארץ, העם, והם... לפעמים הם מתחילים לזמזם ולהתדפק על החלון לפרוץ אותו כביכול, החוצה, לעשות. בה! מתדפקים כדי לראות את עצמם בחלון כמו בראי איך הם מתדפקים, ואז הם שבים ומתיישבים שוב על החלון, לנוח מגבורתם. מתיישב

פסח: עומד מולו, רועד כולו אתה! אתה! אתה!

יאשה: מה?

חיותה: תפסיק את הבריחה הזאת, תפסיק!

יאשה: אני לא מתברד עכשיו, אני...

חיותה: אתה יושב על הכובע של פסח עשת! אתה יושב על הכובע!

יאשה: באמת? שכחתי.

פסח: אתה, אתה, מניאק, כך! מניאק גמור! אם לא למעלה מזה!

יאשה: שמעת? אני המניאק? אני יושב על הכובע שלך, כן, אבל אתה עלול להפסיד את התפקיד בגלל הכובע הזה, מי כאן המניאק?

פסח: אתה! אתה!

יאשה: שמע, זה כבר צער בעלי חיים. אתה יודע מה? נעשה עסק, אני אחזיר לך את הכובע, ואתה תחזיר לי את אשתי, תלך בלעדיה. התענוג יהיה הרבה

יותר קטן, אבל אין ברירה. לקחת מיאשה גורן את אשתו אפילו רק כאילו זה לא בשבילך. תראה איך אתה רועד! את לא יודעת אבל פיסח עישת רוצה להיות חבר ועדת הביטחון.

חיותה: מחבקת את פסח אל תשים לב אליו, אתה חזק כפליים ממנו. אתה חזק באמת. אני ראיתי איך ניהלת את המשא ומתן בשבוע שעבר, זה היה נפלא, אני רעדתי כמו בת שש־עשרה, אני... מחבקת שוב פסח נשאר עומד, נדהם, בלי כוח

יאשה: קם, שתיקה קצרה את יצאת מדעתך.
חיותה: אני לא יצאתי מדעתי, אני לא!

פסח עושה צעד־שניים לעבר הכיסא, לשבת, מתננד פתאום, כמעט נופל

חיותה: תומכת בו, מושיבה אותו קח, תשתה את הקפה.

פסח: לא, כן, אין צורך, רק רגע. מנגב פניו בממחטה

יאשה: חה, חה. זה מה שאני צריך, שתחבקי לי אותו ככה עוד פעם, פעמיים לכל היותר, זה יהיה מיתת נשיקה ממש. אליו זה לא כל כך קל, מה? עכשיו אתה חיוור באמת. רגל אחת לא מספיקה כאן, חה, חה. את יודעת? הוא מחליף רגליים כל הזמן, אחת עובדת ואחת נחה בקבר.

פסח קופץ פתאום לעבר הכיסא של יאשה, לעבר הכובע שלו

יאשה: מקדים אותו, תופס את הכובע מתחת ידיו גנב חה, חה! עיניו נתקלות בעיניו של פסח, מפסיק לצחוק. שתיקה קצרה. מחזיר לו את הכובע קח כבר.

פסח לא לוקח

יאשה: מה זה? קח, אמרתי. חובש את הכובע לראשו של פסח

פסח מחזיר את הכובע לכיסא של יאשה, חוזר למקום שעמד בו

יאשה: מה זה?

פסח: לוקח את הכובע אני בעצמי! חובש אותו, מתיישב־צונח, עייף מאוד

יאשה צוחק. צחוק מלא, גדול. חיותה מתקרבת אליו לאטה, מתחילה להכות אותו בשתי ידיה, על פניו, גופו, הכול, בשתיקה

יאשה: מה?! נדהם רגע, מרים ידיו להתגונן, מיד מסיר אותן, חושף עצמו למכות, ובמין צחוק חה, חה, חה.

חיותה: אתה עוד צוחק?! הו, אני אשבור אותך, אני אשבור אותך פעם! מכה

יאשה: מישהו צריך לשבור פעם סוף סוף.

חיותה מפסיקה להכות

יאשה: למה הפסקת? תמשיכי, תשברי. הם לא מסוגלים גם לשרוט אותי, רק

את! את צעירה, יפה, את ארץ ישראל שלי, את! אני אוהב את הידיים שלך,
תכי!

חיותה: מכה אותו בתיק שלה הא לך הידיים שלי, חתיכת ארץ ישראל שכמוד,
אתה ארץ ישראל, לא אני! ואני לא צעירה ויפה, נמאס לי, אתה צעירה ויפה!
מפסיקה להכות אתה עוד צוחק, עוד?!

יאשה: צוחק איך אפשר לא לצחוק? אני אומר לך שאני אוהב את הידיים, אז
את בתיק... זה טוב, יש לך ריח של איכרים, של כפר. אצלך גם התיק ריח
כפר כזה.

חיותה: מה פתאום ריח כפר? שום ריח כפר. כשהכרת אותי הבאת לי מזוודה
מלאה בושם, ואיזה? שאנל! תרח זקן! עד שנפטרתי מזה. אני לא יכולה
להוציא בשבילך כל יום ריח אחר. אין לי יותר שום ריחות בשבילך, גמרנו,
אין! בשביל מה אני צריכה להוציא כל יום ריח אחר? אתה בסך הכול חתיכת
ליגה ג' כזה, ואיך שאני תקועה איתך!
יאשה מזדעזע עם ה"ליגה ג'"

חיותה: לא מרגישה, ממשיכה ועוד אמרו עלי, היא תפסה טרמפ זקן, טרמפ טוב!
חשבת פעם על הבושות שעברתי בגללך, חשבת?!

יאשה: בקושי את לא... לא התכוונת לזה באמת!
חיותה: למה לא התכוונתי? משהו הרגיו אותך באמת. הטרמפ? תרח זקן או
מיושן, משהו כזה? נזכרת, תופסת אני רואה, ליגה ג', זה...
יאשה: את לא התכוונת לזה!

חיותה: זה שבר אותך, סוף סוף, הכי פשוט, הכי זול – ליגה ג'! זה מה שרצית,
לא? זהו, הכפר שלי היה בליגה ג' או אפילו ו'. היו להם חולצות צהובות
ומכנסיים אדומים אבל הם היו ליגה ג'.

תופס אותה בכתפיה

חיותה: לא! מה אתה?

יאשה: ממשיך ואוחז בה ובשקט את יכולה לצאת, ללכת איתו, לאן שאת רוצה!

חיותה: סוף סוף, סוף סוף!

יאשה: הוא עוזב אותה, רק רגע, מיד שב ואוחז בה לא! מאה כפרים מנוונים לא
ייקחו ממך את ריח הכפר שלך, ריח השדה שלך, שלך!

חיותה: במין צחוק, עם רוך חה, חה, חה. אתה כל כך לא הטבע שלי! אני אוהבת
סדר, ניקיון, תכליתיות. בשבילי, אוהבים מישהו חיובי, מישהו שלילי לא
אוהבים. אני אוהבת להבין. אותך אני לא מבינה, אני גם לא מבינה את

עצמי, מה אני עושה איתך בכלל? למה הסכמתי מהתחלה? למה לא עזבתי אותך מאה פעמים? למה אני לא עוזבת אותך עכשיו, הרגע? מפסיקה לצחוק ואז בשקט אתה בסך הכול ליגה ג', כן! ואני אלך לשם עם פסח עשת על גופתך, ככה! על גופתך!

הטלפון מצלצל, חיותה מרימה את הטלפון

חיותה: בטלפון כן, אני, חג שמח. מה? אני מבינה, ודאי שאני מבינה. ודאי, אני שמחה. ליאשה עומדים לבחור אותך פה אחד, בהסכמה מראש, יש קונצנווס. מבקשים שתגיע.

תדהמה. יאשה קם, מתהלך, תועה

חיותה: מה?

מתיישב לשולחן, מרכיז ראשו, נרדם

פסח: ממחר אליו, מתכופף מעליו, להסתכל בו מקרוב הוא חי.

חיותה מסתכלת בו

פסח: סליחה, אני מצטער, אין שום סיבה שלא... פשוט, אני לא מכיר עוד אדם שבמצב כזה מתיישב וישן לו, אדם חי זאת אומרת. אין מה לומר, זה אצילי, מיוחד, כולי הערצה, אין מילים, אפשר רק להוריד בפניו את הכובע. מסיר את כובעו, מיד שב וחובש אותו סליחה, אני חייב ללכת, יש איזה עניין. פונה לצאת, נעצר הם הבטיחו לי, אמרו לי שזה בכיס שלי, הם מעלים אדם ומורידים אותו כאילו הוא מת. גם מת לא מטלטלים ככה! פונה לצאת, נעצר, מטיח את הכובע בשולחן ויוצא

חיותה: אל יאשה, שולחת ידיה אליו זה לא זמן לישון, יאשה! הוא רץ לשם, אני בטוחה, הוא ינסה לקלקל, הוא... כבר אווזת בו לטלטל אותו, נעצרת למה שאעיר אותך? למה לא לתת לו לקלקל? אתה ניצחת, בוחרים כך פה אחד, מה שרצית. ומה איתי? יכולת לקבל את המינוי גם קודם, ברוב קולות, כמו כולם, אבל לא, אתה לא כמו כולם. על חשבונך עשית את זה! אתה יצאת גדול, נקי, ואני – טיפשה, יותר רע, מלוכלכת, עוזבת אותך, הולכת לעזור לפסח, קרייריסטית עלובה, קטנה. אתה עשית את זה, אתה שלחת אותי אליו ללקק לו. אתה ידעת מה זה בתי הילדים בשבילי. אני לא רציתי ללדת. בגלל זה לא התחתנתי עד שפגשתי אותך. אתה הבטחת לעזור לי, לפני שהתחתנו הבטחת. חשבת עלי בכלל כשזרקת להם קודם את המינוי בפרצוף? מה פתאום! אתה אוהב אותי, אישה צעירה, יפה, אני בכלל ארץ ישראל שלך. גם את ארץ ישראל אתה אוהב ככה? אני אוהבת את בתי

הילדים שלי. זה לא בתיים, זה ילדים. מהרחוב הם מגיעים, ממשפחות נוראות. ימים אני משקיעה, גם לילות, אתה יודע את זה. ואני מצליחה, איך שהכתים נראים היום, לא רק הניקיון, האוכל, אוחזת בכתפיו, מנענעת אותו תקום כבר!

יאשה זוקף ראשו לרגע, נדמה שמתעורר, שב ונרדם

חיותה: ממשיכה בעניין בתי הילדים רק אתמול הייתי בחזרה שעשו לקראת טקס חגיגת הביכורים בשבועות עוד מעט. איזה יופי זה היה! הסתכלתי ופתאום, משהו מצחיק, נזכרתי בסרט הרוסי הישן שהוא שהראו לנו פעם בכפר, היתה שם הפגנה של איכרים ואיכרות, ובראש צעדה איכרה צעירה והיא החזיקה את הילד המת שלה בידים, ככה, הם הלכו בשקט, ופתאום היא התחילה לשיר, וכולם שרו איתה, ודמעות ירדו מהעיניים שלה, לא תאמין איך אני בכיתי, גם אני. מצחיק, לא? ובקול תקום כבר! אתה לא מביין? פסח שם, הוא יקלקל, הוא... מגלה את הכובע שלו, מלבישה אותו על ראשו של יאשה, צוחקת

יאשה: מתעורר תפסיקי את הצחוק הזה! מוריד את הכובע מי שם את זה עלי?

חיותה: ממשיכה לצחוק אתה, דווקא מתאים לך.

יאשה: תפסיקי את זה! מגלה את הכובע איפה הוא?

חיותה: שם, בטח מקלקל.

יאשה: מה את שותקת?! עומד תכיני לי קפה חזק!

היא לא זזה

יאשה: את לא שומעת אותי? קפה חזק, אישה!

היא קמה לאטה

יאשה: מה קרה לך? יותר מהר, אישה!

תמונה רביעית

אחרי כן, החדר מואר באור חזק. בגדים מפוזרים. יאשה לוכש חולצה לבנה

חיותה: אולי בכל זאת.

יאשה: אה?

חיותה: יהיה לך הרבה יותר קל להחליט.

יאשה: להחליט?

חיותה: איזו חולצה ללבוש.

יאשה: זה לא נושא להחלטות, חולצה לובשים וזהו.
חיותה: אתה כבר לובש וזהו חצי שעה. אולי אם תעשה את זה מול הראי...
יאשה: בעייפות, בקושי, על אף הדברים הבוטים אני לא אישה להתלבש מול ראי!
פושט את החולצה קחי!
חיותה: היא דווקא יפה.
יאשה: יפה מדי, מגוהצת מדי!
חיותה: אני יכולה לקמט אותה קצת.
יאשה: זה לא יעזור, היא לבנה, צבע של זעיר בורגנים, של שבת, חג. אני מתכוונן לעבוד, לא לחגוג.
חיותה: אתה רצית אותה, את הלבנה.
יאשה: לא הלבן הזה.
חיותה: מה חסר ללבן הזה?
יאשה: להפך, יש יותר מדי. היא לבנה מדי. וגם אם רציתי, עכשיו אני לא רוצה, מובן?! כמה פעמים החליף בן גוריון את דעותיו, את יודעת? אני לא רוצה.
חיותה: בסדר, איך שאתה רוצה.
יאשה: אני לא רוצה, אמרתי, אני לא רוצה!
חיותה: אני לא אמרתי שאתה כן רוצה, אני בסך הכול אמרתי איך שאתה רוצה.
יאשה: לוקח חולצה אחרת מה זאת?
חיותה: הכחולה, ניסית אותה כבר.
יאשה: לובש אותה טוב מאוד! מוצא חן בעיני, כחול כזה, צבע של פועלים.
חיותה: אני שמחה, תלבש אותה.
יאשה: לא, אי אפשר! זאת תהיה הפגנה, צביעות של סלון-פועלים. פושט אותה
חיותה: מושיטה לו חולצה תכלת תנסה אולי את זאת.
יאשה: בלי ללבוש אפילו מה את נותנת לי? זה חסר צבע לגמרי, לא לבן, לא כחול, זה משהו פושר, בלי אופי, את זה תני לפיסח עישת.
חיותה: אני לא יודעת מה עוד אני יכולה להציע לך, איזה צבע.
יאשה: זה לא הצבע, את לא רואה?! שיהיה לבן, שיהיה כחול, שיהיה סגול, אבל שיהיה בזה משהו...
חיותה: מה שיהיה בזה?
יאשה: להפך, שלא יהיה בזה, את לא מבינה, שלא יהיה!
חיותה: מה שלא יהיה?

יאשה: מנין לי לדעת?! אני מבין במלבושים?!
חיותה: זה קשה ככה, יאשה. אני שמחה שהתחלת לשים לב למה שאתה
לובש, חשוב לך מה שתלבש בהופעה הראשונה שלך, אבל אתה מפריז
קצת, לא?

יאשה: אני התחלתי לשים לב למלבושים שלי! את לא שומעת מה שאת
אומרת.

חיותה: ועוד לא הגענו לסיכום סופי בעניין המכנסיים, המכנסיים האלה הם
בינתיים רק טנטטיביים.

יאשה: שיישאר טנטטיביים.
חיותה: שיהיו טנטטיביים, אבל צריך להחליט איזה טנטטיביים. ומה יהיה
כשנגיע לז'קט ולגרביים ולנעליים?

יאשה: שום ז'קט וגם שום גרביים ושום נעליים!
חיותה: בגד הים הישן שלך, נדמה לי שהוא עוד במגירה, מצמר.

יאשה: את מפטפטת יותר מדי, אישה. לוקח בינתיים חולצה, לובש אותה זאת בסדר,
זאת מוצאת חן בעיני.

חיותה: צוחקת, בעיניפות זאת חולצה הפוכה, אתה פשוט לבשת חולצה הפוכה.
יאשה: פרשט את החולצה תפסיקי את הצחוק הזה! מספיק! ובדפיקה על השולחן,
במין צוויחה משונה אני שר בישראל, אל תשכחי, שר בישראל!

שתיקה. היא, וכאילו גם הוא, נדהמים

יאשה: אווזו בראשו מה זה היה?

חיותה: אתה צחקת, התלוצצת.

יאשה: משהו בראש.

הטלפון מצלצל

חיותה: בטלפון כן, ודאי שנגיע, ודאי. סוגרת זה בסדר, נכנסים לישיבה, הם
יסגרו את זה תוך חצי שעה.

יאשה: תביאי נייר ועט ותתחילי לכתוב.

חיותה: מה?

יאשה: צוואה! מה? תכף תשמעי, תביאי נייר ועט.

היא יוצאת. הוא קם, מתחיל להתהלך, כמו לנסות את כוחו. רגלו כושלת פתאום, הוא
נופל, קם בקושי, עומד, מנגב את זיעתו

תמונה חמישית

אחרי כן. חיותה ליד השולחן עם נייר ועט. יאשה מתהלך

חיותה: אולי בכל זאת תוותר, אתה נראה לי עייף.
יאשה: את מוכנה? נמשיך.

חיותה: לא צריך, יאשה, העניין סגור, יבחרו בך. אנחנו רק נתייצב שם ומשם נמשיך ונלך לקבלת הפנים במשרד הביטחון, לחגוג אפשר לומר.

יאשה: כתיבי! ארץ ישראל, מין ארץ, מין... מין... מין! מתקשה להמשיך תקראי לי מה כתבת, מה שהכתבתי לך, מן ההתחלה!

חיותה: ארץ ישראל, מין ארץ, מין...

יאשה: חכי, אני אזכר בעצמי. מין ארץ, מין... מין... מין! לא זוכר

חיותה: דווקא כשמתאמצים לא מצליחים. זה לא חיוני להיום, את נאום הבכורה הרשמי שלך תיתן במילא רק בשבוע הבא.

הוא מסתכל בה, היא משתתקת, מבינה שאין טעם. זיקוקים גדלקים בחוץ, שירה נשמעת. יאשה סוגר את התריס, את החלונות. רואה את עצמו בחלונות, מרוצה ממראה עצמו, מסרק שערותיו באצבעותיו

יאשה: נזכר תכתבי! מין ארץ, מין... מין ספר תנ"ך יקר וקדוש, כן, מי לא כבש אותה? היוונים, הרומים, הביזנטים, ה... לא חשוב, נשלים אחר כך. ויחד עם זה... איזה חומרי גלם! אשלג, פוספטים, נחושת, ב... ב... מה זה היה? לא חשוב, נשלים אחר כך. והעיקר, עם יהודי, מין עם יהודי מתהלך בארץ, שארית הפליטה, שותת דם ואף על פי כן מלוא תפארת הגניוס היהודי כנאמר, בדמיך חיי! הראש עוד עובד, מה? הלאה! בעייפות רבה פתאום מה היה ההמשך?

חיותה: זה הכול, בינתיים. תוכל להשלים אחר כך בקלות.

יאשה: צונח-מתיישב ליד השולחן, מתנשם בכבודות איך זה יצא?

חיותה: בסדר, טוב מאוד. אני מציעה שנתחיל ללכת.

יאשה: כמו קודם?

חיותה: כן, אפילו יותר טוב.

יאשה: אני לא רוצה יותר טוב. אני רוצה שזה יהיה בדיוק כמו קודם, עם כל הכוחות, עם כל הכעס, אחרי שזרקתי להם הכול בפרצוף. מה שאמרתי כשהייתי בחוץ זה מה שאומר כשאני בפנים. אותי לא יקנו, את נשמתך, את דמי, בנזיד עדשים של כיסא שר! אצלי לא ילקקו דבש ולא שמן זית! שתיקה קצרה זה יצא טוב, מיוחד, חזק מספיק, מה?

חיותה: אני בטוחה. נעשה מאוחר, יאשה.

יאשה: לוקח ממנה את דפי הנייר שעליו כתבה את דבריו, מעיין בהם מה זה?

חיותה: מה שזכרת, מילה במילה, מה שהכתבת לי.

יאשה: ספר תנ"ך יקר וקדוש... פוספטים... שותת דם... בדמיך חיי... אני אמרתי את זה?

חיותה: זה עוד לא גמור כמובן, אתה תשלים אחר כך.

יאשה: זה לא מה שאמרתי קודם. זאת דייסה של מליצות ושל אינפורמציה, בלי דם, בלי שריר, בלי... בלי כלום.

חיותה: כן.

יאשה: מה כן?

חיותה: זה נכון, מה שאתה אומר.

יאשה: דייסה של... מליצות? אינפורמציה ריקה? בלי דם?

חיותה: כן.

יאשה: איך את מעזה?

חיותה: אני מהכפר, שכחת? נמאס לי, פשוט נמאס לי.

יאשה: לופת את ראשו בידיו הו!

חיותה: מה קרה?

יאשה: שום דבר. כאב ראש, מין... מין כאב ראש כזה.

חיותה: מתחילה לדאוג זה יעבור לך. קח תשתה את הקפה שלך, הוא מתקרר, תרגיש יותר טוב.

לוקח מידה הימנית את ספל הקפה, ידו רועדת, הספל משקשק. שניהם מסתכלים

חיותה: אוחות מהר בספל הקפה, מרעידה את ידה בכוונה זה לא אתה, זה אני, היד שלי.

הוא לוקח מידה את ספל הקפה, הפעם ביד שמאלו, היד לא רועדת

חיותה: אתה רואה? זו אני, היד שלי רעדה.

הוא מעביר את ספל הקפה ליד ימין, היד רועדת, הספל משקשק. הוא מעביר לשמאל,

היד לא רועדת. הוא מעביר לימין, היד רועדת

חיותה: לוקחת מידיו את הספל, מניחה על השולחן הכריחות שלך, אלוהים אדירים!

שב ולוקח את הספל ביד ימין, היד רועדת

חיותה: לוקחת מידיו את הספל, מניחה על השולחן די, יאשה!

שב ולוקח ביד ימין, היד רועדת

חיותה: אתה לא מוכרח דווקא עם היד, שרועדת! לא דווקא איתה! לוקחת מידו,

מניחה על השולחן

שב ולוקח ביד ימין, היד רועדת

חיותה: לוקחת מידו את הספל ובדפיקה על השולחן די כבר, די! מושכת אותו בידיו,

מקימה אותו מהכיסא אנחנו הולכים עכשיו למפלגה ומשם ישר לקבלת הפנים,

אנחנו פשוט הולכים עכשיו לשם, פעם ראשונה בתור שר! עוזבת אותו, פונה

לקחת את התיק שלה

יאשה עושה כמה צעדים אחריה

חיותה: יופי! אתה רואה? אתה הולך, אתה רץ, נהדר!

הוא עושה עוד צעד־שניים, מתנרנד, כמעט נופל

חיותה: תומכת בו בכל גופה שלא ייפול או, אלוהים! מה קורה לך?! מובילה אותו

בקושי אל הכיסא, מושיבה אותו, רצה אל הטלפון, מחייגת שלום. אני אבקש

לשלוח אמבולנס עם רופא, דחוף! אני לא יודעת, שיתוק פתאום, שבץ,

משהו כזה! יאשה גורן, רח' אכיש שבע, קומה בית! אני יודעת שחג וצפוף,

אבל תעשו את זה הכי מהר שאפשר, זה יאשה גורן, השר יאשה גורן! שר,

שר, חבר בממשלה, אתם לא יודעים מה זה שר?! מעכשיו, מהיום, חבל על

הזמן, דחוף! סוגרת, שתיקה קצרה, ואז מחייגת עוד פעם את יעקובי, מהר! אני...

כן, יאשה בדרך אליכם. תגמרו, אל תחכו, אתם יכולים להוציא בשקט את

הקומוניקט, הכול בסדר. סוגרת, הולכת ויושבת על יד יאשה, נוטלת ידו בידה

המפלגה תסלח לי. הייתי מוכרחה אחרי שאמרתי את זה למד"א. זה כאילו

לא אני אמרתי, זה פשוט יצא לו מעצמו, אני לא יודעת איך. הדברים הכי

טובים יוצאים ככה מעצמם. יטפלו כך הרבה יותר טוב עכשיו שאתה שר,

אתה עוד תראה, אני מכירה את העולם.

שתיקה. עד שנשמעת צפירת האמבולנס המתקרב

תמונה שישית

ליל העצמאות כעבור שנה. אור ופרחים. חיותה, אחרי רחצה, מתלבשת, מתאפרת, נועלת

נעלי עקב. יאשה על כיסא גלגלים, מסתכל בה. מבחוץ קול שירה, שהולכת ומתרחקת,

"שוררו הביטו וראו!"

חיותה: אל תדאג, זה רק נעליים. ללכת לשם אני לא הולכת, אז לפחות להתלבש,

להתאפר. מול הראי איזה בזבז! איך הייתי רוצה להיות שם! אתה במקומי

היית הולך, אלא מה. הגאווה האידיוטית שלי. אני לא אהיה האישה הצעירה והיפה של שר, שבאה להרביץ הופעה ומשאירה אותנו מאחוריה בבית על כיסא גלגלים. גם לי יש גאווה. שנינו, כן, תקועים עם כל הגאווה הזאת. מרימה את שולי השמלה שלה או החצאית, לסדר את הגרביים. מה אתה מסתכל? איך שהן יוצאות, העיניים שלך. צוחקת פתאום זה מה שאמרת עלי כל הזמן, אני ארץ ישראל שלך. אז הנה, כמו משה רבנו, מנגד תראה את הארץ ואליה לא תבוא! אם זה לא היה כל כך עצוב...